

СТО ТИСЯЧ ОЦІНОК...

СХОЖЕ, ЩО І ВАРІАНТІВ ЗВЕДЕННЯ «САРКОФАГА-2» БУДЕ НЕ МЕНШЕ

Про хід міжнародного конкурсу проектів та технічних рішень щодо перетворення об'єкта «Укриття» Чорнобильської АЕС в екологічно безпечну систему, який проводився відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 27.02.92 р. № 94, «Вісник Чорнобиля» розповідав неодноразово.

Усього на конкурс надійшло 392 проекти. Їх авторами були представники науково-дослідних інститутів, виробничих колективів та фірм з України, Росії, Білорусії, Франції, Великої Британії, Італії, Німеччини та інші.

Над конкурсними пропозиціями працювали експерти, які оцінювали їх за такими критеріями: ядерна безпека, радіаційна безпека; екологічна безпека; загальнотехнічна безпека; системи контролю і діагностики; поводження з радіоактивними відходами; довговічність і надійність; вартість та строки; специфіка об'єкта «Укриття».

Всього до цієї трудовіткої роботи було залучено 92 експерти з 5 країн світу. Вони видали понад 100 тисяч експертних оцінок. В обробці пропозицій велику допомогу надали спеціалісти Інституту кібернетики НАН України.

Першу премію було вирішено не присуджувати, бо жоден проект не відповідав повною мірою вимогам конкурсу. В результаті таємного голосування кращі проекти розташувались в такому порядку: 1. «Резольюсьон», 2. Німецького консорціуму «Гохтф», 3. «Райдуга», 4. Британського консорціуму і «КОРО», 5. «Моноліт», 6. «Плутон».

Що являє собою, наприклад, «Резольюсьон», авторами якого є консорціум «CAMPE-NON BERNARDSGE», Київський політехнічний інститут, «Укрбуд», «Укрмонтажспецбуд», а також ряд провідних фірм Франції? Проект передбачає спорудження «саркофага-2», задуманого як завод. Грунтові води захищаються герметичною перегородкою. Розмір «Укриття-2»: 102x210x91 метр. У середині - мостовий кран вантажопідйомністю 100 тонн.

Передбачено побудувати над «саркофагом» величезну ковпакоподібну споруду, «начинену» різноманітною технікою. Таким чином воно перетвориться в завод, який потім майже в автоматичному режимі почне демонтаж «саркофага».

Наступний етап конкурсу з перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему - підготовка техніко-економічного обґрунтування (ТЕО) «Укриття-2», розбито, в свою чергу, ще на три етапи. Обсяг фінансування ТЕО за рахунок коштів Комісії Європейського Союзу за програмою TACIS складає 3,5 млн. ЕКЮ. Розробка проекту почалась в липні 1994 року консорціумом Alliance, до складу якого ввійшов ряд фірм Франції, Англії, Німеччини.

На презентації першого етапу розробки ТЕО «Альянс» подав на розгляд шість варіантів зведення «Укриття-2». У липні цього року

пройшла презентація другого етапу ТЕО. «Альянс» показав тепер два варіанти: створення «Укриття-2» тільки над «саркофагом» або над «саркофагом», блоком «В» і 3-м енергоблоком. Вартість «Укриття-2» «Альянс» оцінив у \$1,6 млрд. (розподілом на 10 років), включаючи стабілізацію діючого «саркофага».

31 липня «Альянс», що виконав своє завдання - підготувати ТЕО, - припинив існування. Позитивний висновок полягає в тому, що «Укриття-2» можна споруджувати без зупинки енергоблока № 3 тільки над 4-м блоком. Його можна побудувати і швидше, і дешевше, «укладаючись» в один мільярд доларів. Саме цю суму називає уряд України, справедливо вважаючи, що основний тягар витрат доведеться, мабуть, нести йому.

Підраховано: за 16 років подальшої експлуатації ЧАЕС, тобто до вироблення станцією проектних ресурсів, її прибуток складе більше 2700 мільйонів доларів США (з розрахунку вартості реалізованої електроенергії 0,02 долара за кіловат-годину при середньоевропейській ціні 0,04 долара). У цю суму легко вміщується один мільярд доларів, необхідний для перетворення об'єкта «Укриття» в екологічно безпечну систему. Тобто Чорнобильська АЕС могла б сама, без будь-якої допомоги, профінансувати будівництво «саркофага-2».

Проте тиск на Україну з боку країн «великої сімки» щодо дострокового виведення ЧАЕС з експлуатації триває. Розглядаються різноманітні варіанти. Сьогодні ясно одне: у випадку прийняття остаточного рішення про дострокову зупинку енергоблоків ЧАЕС питання фінансуван-

Макет «Укриття-2». Один з можливих варіантів.

ня будівництва «Укриття-2» постане з новою гостротою. Як відомо, на Заході не люблять вкладати кошти у проекти, що не приносять потім прибутку у грошовому вираженні.

Людмила БОГАЧЕВИЧ,
Віктор ДЕМЕНЕВ.